

Moet ik in het bestek voorschrijven dat een bouwstof van een CE-markering moet zijn voorzien?

Nee, in het bestek hoeft niet te worden voorgeschreven dat een bouwstof moet zijn voorzien van een CE-markering. Het aanbrengen van een CE-markering voor een bouwstof volgt uit de Europese richtlijn Bouwproducten. Nederland heeft deze Richtlijn geratificeerd en daarmee is wettelijk geregeld dat bouwstoffen waarvoor de Europese Commissie heeft aangegeven dat zij moeten zijn voorzien van een CE-markering slechts in de handel mogen worden gebracht als zij daadwerkelijk van die CE-markering zijn voorzien. De besteksschrijver hoeft daar dus niet op te letten.

De letters CE staan voor Conformité Européen en de CE-markering geeft aan dat het desbetreffende product volgens Europese voorschriften is getest en voldoet aan de fundamentele voorschriften. Zoals gesteld komt dit voort uit de Richtlijn Bouwproducten. Met deze richtlijn beoogt de Europese Commissie handelsbelemmeringen die voortkomen uit de nationale bouwregelgeving van de lidstaten, op te heffen. Op termijn moeten alle bouwproducten zijn voorzien van een CE-markering. De richtlijn Bouwproducten kent een aantal 'fundamentele voorschriften' waaraan bouwwerken moeten voldoen. Dit zijn:

- 1 Mechanische sterkte en stabiliteit;
- 2 Brandveiligheid;

- 3 Hygiëne, gezondheid en milieu;
- 4 Gebruiksveiligheid;
- 5 Geluidshinder;
- 6 Energiebesparing en warmtebehoud.

Deze fundamentele voorschriften zijn een vertaling van de wens dat bouwwerken veilig en gezond moeten zijn voor de gebruikers en zij vormen de basis voor de te stellen eisen aan het product.

De Europese Commissie geeft voor specifieke bouwproducten aan dat er Europese technische specificaties ontwikkeld moeten worden, waarin de eigenschappen ontleend aan de fundamentele voorschriften uitgewerkt zijn. Het Comité Européen de Normalisation - CEN heeft als Euro-

pese normalisatie-instelling van de Europese Commissie opdracht (mandaat) gekregen voor een groot aantal producten Europese normen te ontwikkelen waarin deze specificaties zijn vastgelegd. De nationale normalisatie-instellingen (voor Nederland NEN) zijn lid van CEN en hebben zich verplicht de door CEN ontwikkelde Europese normen in te voeren als nationale norm.

In een norm worden voor een product verschillende eigenschappen benoemd waaraan eisen gesteld kunnen worden in samenhang met de toepassing ervan. Het hoeft niet zo te zijn dat al deze eigenschappen samenhangen met de genoemde fundamentele voorschriften uit de Richtlijn Bouwproducten. Die eigenschappen die wel daarmee samenhangen worden in een bijlage in de norm genoemd. Dit is de Bijlage ZA, ook wel Annex ZA genoemd. In de Richtlijn Bouwproducten wordt voor deze eigenschappen het begrip 'geharmoniseerde eigenschappen' gebruikt. Overige eigenschappen die in de norm kunnen voorkomen, worden in de richtlijn aangeduid met 'vrijwillige eigenschappen'.

Voor de toepassing van het product is van belang dat de eigenschappen voldoen aan de voor die toepassing gevraagde specificaties.

De 'geharmoniseerde eigenschappen' moeten op de CE-markering zijn vermeld. De producent is daarbij verplicht het product te beoordelen op

het voldoen aan de voorschriften voor deze eigenschappen (genoemd in de bijlage ZA van de norm). Als het product voldoet, mag hij het in de handel brengen met een CE-markering. De 'vrijwillige eigenschappen' moeten als verdere technische specificatie van het product beschikbaar zijn.

Bewijs van oorsprong

Uit de CE-markering blijkt wie de producent is, welke eigenschappen beoordeeld zijn en indien noodzakelijk aan welke waarden deze eigenschappen van het desbetreffende product voldoen. De producent is daarvoor verantwoordelijk. Daarmee wordt de informatie verstrekt die normaliter ook gevraagd wordt middels een bewijs van oorsprong. De noodzaak een bewijs van oorsprong te vragen voor de CE-gemarkeerde producten vervalst daarmee.

Keuring bouwstoffen

Voor de toepassing van het CE-gemarkeerde product is het noodzakelijk dat de afnemer vaststelt dat de op de CE-markering vermelde eigenschappen en waarden ook overeenkomen met de voor de toepassing van het product gevraagde waarden. De CE-markering betekent dat het product de vermelde eigenschappen heeft. De producent is daarvoor verantwoordelijk en keuring op deze eigenschappen kan achterwege blijven. Toezicht op naleving van de voorwaarden die uit de Richtlijn Bouw-

producten voortvloeien, is een taak van de nationale overheid. In Nederland is deze opgedragen aan de VROM-inspectie, een onderdeel van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu. In geval van afwijkingen moet deze dienst daarvan op de hoogte gesteld worden.

In het kader van keuring van bouwstoffen volgens de U.A.V. 1989 heeft de CE-markering zijn waarde. De wettelijke regeling dat bouwproducten alleen met CE-markering in de handel gebracht mogen worden, maakt de keuring op de aan de CE-markering ten grondslag liggende eigenschappen overbodig. Dit is echter niet het geval voor de overige eigenschappen waaraan eisen gesteld zijn. De bepalingen van de U.A.V. 1989 zijn daarop nog steeds van kracht en keuring op deze eigenschappen zal dus nog steeds plaats moeten vinden. In de Standaard RAW Bepalingen 2005 wordt daarop ingespeeld in artikel 01.14.02 en artikel 01.14.03. In deze artikelen wordt ook geregeld welke informatie door aannemer en directie moet worden uitgewisseld.

CE en KOMO

De gedachte kan ontstaan dat, met de verplichting om bouwproducten met CE-markering op de markt te brengen, de noodzaak van een kwaliteitscertificatie van bouwstoffen zoals het KOMO-certificatiesysteem overbodig

is geworden. Dit is zeer zeker niet het geval. Enerzijds dekt zoals reeds is gesteld, de CE-markering veelal niet alle eigenschappen van een product af, anderzijds betreft het een invulling van de risicoverdeling. De producent verklaart dat zijn product bepaalde eigenschappen heeft en is daarvoor ook verantwoordelijk.

Om een dergelijke uitspraak te kunnen doen, doet de producent er goed aan een geïmplementeerd kwaliteitsstelsel te hebben dat zowel de geharmoniseerde eigenschappen als de niet-geharmoniseerde of vrijwillige eigenschappen van het product betreft. Indien een dergelijk systeem gecertificeerd is (middels een product-, proces- of systeemcertificaat), geeft het een grotere zekerheid aan producent en afnemer dat het product ook voldoet aan de gestelde eisen.

De eis dat het product met een CE-markering in de handel gebracht moet worden betekent dat voor specifieke eigenschappen de producent zelf moet verklaren dat het product daarop onderzocht is volgens in de geharmoniseerde norm voorgeschreven onderzoeksmethodes en/of het product aan de gestelde randwaarden volgens die norm voldoet. Het gecertificeerd zijn geeft de producent hierbij een basis om de CE-markering met grote zekerheid op het product te kunnen plaatsen. Volgens de richtlijn blijft hij evenwel verantwoordelijk voor de door hem op de CE-markering verklaarde eigenschappen.

CE en het Bouwstoffenbesluit

Een aspect dat (nog) niet afgedekt wordt door de Richtlijn Bouwproducten en de CE-markering, betreft de milieuhygiënische voorwaarden waaraan een product moet voldoen volgens het Nederlandse Bouwstoffenbesluit. Vanuit de geharmoniseerde normen (in de Annex ZA) wordt voor dit aspect vooralsnog verwezen naar de geldende nationale regelgeving in de desbetreffende lidstaat. Dit betekent dat de regelingen volgens het Bouwstoffenbesluit, en de positie die het KOMO-certificaat als erkende kwaliteitsverklaring daarbij inneemt, onverminderd van kracht zijn. □

Nadere informatie over de CE-markering, de producten die daarvan moeten zijn voorzien en verdere achtergrondinformatie is te vinden op www.vrom.nl/cemarkering.

